

Vilhelm Buhls tale ved Rigsdagens åbning

Taler

Vilhelm Buhl
Statsminister

Dato

6. oktober 1942

Sted

Christiansborg

I Overensstemmelse med § 40 i Danmarks Riges Grundlov har Hans Majestæt Kongen ved Aabent Brev af 11. forrige Maaned indkaldt til en ordentlig Rigsdagssamling, der i Henhold til Kongens Bestemmelse skal aabnes i Dag. Ved Reskript af 3. denne Maaned har Hans Majestæt Kongen dernæst overdraget mig at aabne denne i Dag sammentrædende Rigsdag og at foranledige det i saa Henseende videre fornødne. Dette sker herved. I Kongens Navn erklærer jeg den ordentlige Rigsdagssamling for aabnet.

Det er under dyb Alvor, at Rigsdagen atter samles til Udøvelsen af den Gerning, som ved Grundloven er den betroet. Vi er nu inde i det fjerde Krigsjaar, og endnu staar det usikkert hen, hvornaar fredelige Tilstande vender tilbage. Verden over kæmpes der med stigende Voldsomhed, og Krigens Virkninger griber stærkere og stærkere ind i Folkenes Tilværelse.

Danmarks Stilling som ikke-krigsførende Land vil fortsat blive opretholdt. Vor Politik ligger fast, saaledes som den har fundet Udtryk i Regeringens Opraab af 9. April 1940 og senere Regeringserklæringer og Beslutninger.

Naar Tiden for Genopbygning er inde, vil vi i forstaaende Samvirke med andre Nationer efter Evne yde vor Medvirken til Løsningen af de store fælles Opgaver, og vi ønsker et nært og godt Samarbejde mellem Danmark og Tyskland i det kommende nye Europa.

Samarbejdet paa Rigsdagen mellem de Partier, der har tilkendegivet i Fællesskab at ville værne om Landets forfatningsmæssige Grundlag, har i den forløbne Tid sat sit Præg paa det politiske Liv, og det har i Befolkningen vundet en Genklang, hvis Styrke er aabenbar. Den Følelse af fælles Ansvar og den Vilje til Sammenhold, som herigennem har fundet Udtryk, har været til stærk Betyggelse for vort Land, og Samlingen i Folket vil fremdeles være den Grundvold, som skal sikre en rolig Varetagelse af Nationens Opgaver saavel udadtil som indadtil

Ved den omfattende Lovgivning, som er gennemført i de sidste Rigsdagssamlinger, er der inden for store Omraader af Samfundslivet iværksat vidtrækkende Foranstaltninger til Imødegaaelse af de Forstyrrelser, som Krigen har fremkaldt, og saa vidt Forholdene indtil nu lader sig overse, vil nyt Lovstof i denne Henseende kun i begrænset Omfang blive denne Rigsdag forelagt.

Regeringen vil som hidtil følge Beskæftigelsesforholdenes Udvikling med den største Opmærksomhed.

Siden forrige Rigsdagssamling er Antallet af beskæftigede Arbejdere steget med 28000, og den ekstraordinært lave arbejdsløshed paa 3,8 pCt., som forrige Sommer kunde opvise, er yderligere i Juni Maaned i indeværende Aar gaaet ned til 3,2 pCt. Da der i Foraaret maatte forudses en Udvikling i denne Retning, har man for at sikre Landbruget og Brændselsproduktionen den fornødne Arbejdskraft i nogen Grad standset offentlige Arbejder for Sommermaanederne.

Uanset den gode Beskæftigelsessituation, der stadig vedvarer, maa man dog paa Grund af Landets klimatiske Forhold som sædvanlig regne med en forholdsvis

stor Sæsonarbejdsløshed til Vinter. For at modvirke denne og derigennem bl. a. bidrage til, at Arbejdskraften kan fastholdes i Landdistrikterne indtil næste Landbrugssæson, er der i Tide bevilget og teknisk forberedt en Række Foranstaltninger, hvorved den ledigblivende Arbejdskraft i betydeligt Omfang vil kunne finde Anvendelse til produktive Arbejder af forskellig Art, herunder Landvinding, Grundforbedring og andre Foranstaltninger, som tjener til Forøgelse af Landets Høstudbytte.

Som Følge af den vedtagne Lovgivning om Støtte til Boligbyggeriet er der i Aar en betydelig Stigning i Antallet af Boliger under Opførelse, og Erhvervsbyggeriet er ligeledes af forholdsvis stort Omfang. Til Trods for, at den industrielle Produktion ikke er steget i Sammenligning med forrige Aar, har Beskæftigelsen inden for Industrien dog været opadgaaende, idet man har maattet anvende mere Arbejdskraft til Fyring, Transport, Oparbejdelse af Raamaterialer, Udnyttelse af Spild og andet.

Over for disse beskæftigelsesmæssigt gunstige Faktorer staar imidlertid en Række truende Vanskeligheder med Hensyn til vor Forsyning, navnlig med Brændselsstoffer, men desuden ogsaa med andre Raastoffer. Hvilke Virkninger dette vil kunne faa for vor Produktion og Beskæftigelse, staar endnu usikkert hen. Fra Regeringens Side er der gjort Skridt til at sikre, at Cement og andre nødvendige Materialer stilles til Raadighed for Boligbyggeriet og tillige i størst muligt Omfang for det erhvervmæssige Byggeri samt andre produktive Formaal, og yderligere Foranstaltninger til Fremme af den bedst mulige Udnyttelse af vore Raastoffer og Brændselsstoffer er under Forberedelse.

Under disse Forhold vil det være af særlig Værdi, at der fra de privates Side vises Interesse for de mange Muligheder, der rundt om er for Udførelse af Arbejder, som kun i mindre Grad er materialekrævende. De kommunale Beskæftigelsesudvalg har her en formidlende Opgave, og det er ligeledes at haabe, at disse Udvalg vil kunne bidrage til, at Landbruget i større Omfang beskæftiger Arbejdskraften ogsaa i Vintermaanederne.

Spørgsmaalet om Befolkningens Forsyning med de daglige Livsfornødenheder vil ligeledes til Stadighed af Regeringen blive fulgt med den største Opmærksomhed, saavel hvad Fremskaffelsen af Varer som hvad Priserne angaar.

Trods de standsede Tilførsler af Næringsmidler og Foderstoffer udefra og trods den ringe danske Høst i Fjor har det i det store og hele været muligt at bevare det hidtidige Grundlag for Befolkningens Forsyning med de nødvendige Fødevarer. Forholdet er fremdeles dette, at Hjemmeforsyningen med Landbrugsvarer gaar forud for Eksporten, og de enkelte Afvigelser, der er sket herfra, har været begrundet i Ønsket om at række en hjælpende Haand til de to nordiske Lande, som ernæringsmæssigt er særlig haardt ramte.

Den svigtende Hvedeavl har gjort Ændringer i Brødkornsordningen paakrævet, men den gode nye Høst i øvrigt og den Sikring af vore Ernæringsforhold, som derved er tilvejebragt, staar som et beroligende Lyspunkt under den tiltagende Vareknaphed, som paa andre Omraader gør sig gældende.

Ved de Anstrengelser, der er udfoldet for at dæmme op imod Stigningen i Priserne, er det nu i længere Tid lykkedes at holde disse i et roligere Leje, og Regeringen paakalder en forstaaende Medvirken fra alle Erhvervsgrupper til, at denne Tilstand urokket kan opretholdes.

Gennem den Omordning af Priskontrollen, som gennemførtes i Fjor, blev Prismyndighedernes Indseende med Priserne i Produktion og Omsætning udvidet og styrket. Under disse Myndigheders fortsatte Virksomhed vil Kontrollen blive yderligere befæstet, og der vil fremdeles blive skredet ind med Strenghed, hvor svigtende Ansvarsfølelse giver sig Udslag i ulovlig

Varefordyrelse.

Med Hensyn til Statsfinanserne vil Bestræbelserne gaa ud paa at holde Budgettet inden for saadanne Rammer, at en Forøgelse af den nuværende Skatteudskrivning kan undgaas. Med den Højde, som Driftsudgifterne nu er oppe paa, vil hertil kræves stor Agtpaagivenhed over for nye Udgifter.

Hvad den økonomiske Politik som Helhed angaar, vil Opgaven som hidtil være at fastholde Stabiliteten i Landets økonomiske Liv. Saavel for den almindelige Prisudvikling som for Erhvervenes Evne til at modstaa skiftende Konjunkturer frem i Tiden er det af afgørende Betydning, at Omsætningen af faste Ejendomme og Anlæg foregaar paa et sundt og bæredygtigt Grundlag, og Regeringen har derfor under Hensyn til de herskende Forhold taget Spørgsmaalet om Iværksættelse af yderligere Foranstaltninger paa dette Omraade op til Behandling.

Tiden er skæbnetung for vort Land. Sikringen af Danmarks Selvstændighed og Bevarelsen af Folkets Frihed er det Maal, vi fremfor alt maa holde os for øje. Med dette Maal er et Ansvar forbundet, som har Bud til alle Danske. Landets Vel kræver, at der handles i Samfølelsens og Besindighedens Aand, og at rolige og ordnede Tilstande er raadende overalt.

I Samlingens Tegn vil Rigsdagen nu øve sin Indsats, og jeg byder den velkommen til Arbejdet.

Vor Tro til Fremtiden vil vi give Udtryk i et Leve vort Fædreland! Leve Danmark!

Medlemmerne besvarede Statsministerens Leve med et trefoldigt Hurra.

Kilde

www.folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Folketingstale, Socialdemokratiet, Åbningstale

Relateret

11. november 1942

2. september 1942

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-1942>